

דצמבר 2014

רשימת מחקרים ופרסומים ביוזמת המרכז לחקר כוח המגן ובסיועו

- אבנרי אריה, מ'ולוס' עד 'טאורוס', עשור ראשון להעפלה (1985).
- אהרני ראובן, **מטות תנ"ך: ספינות ההעפלה והרכש לאחר מלחמת העולם השנייה** (1997).
- אורן מנחם, **להתחיל אחרת, לחיות אחרת** (1984, אזל).
- אזוב עמירם, **משמר העמק לא תיפול! נקודת מפנה בתש"ח**, אור יהודה: דביר והעמותה לחקר כח המגן, תשע"ג (2013).
- אלמוג זאב, **עטלפים בים האדום: פעולות הקומנדו הימי במלחמת ההתשה ובמלחמת יום הכיפורים** (2007).
- כהן ארדון, כהן מיכאל (מיקי), מנדלסון עמוס, **חטיבת הנגב במלחמת העצמאות** (הוצאה שנייה 2012).
- ארנוולד משה, **מצור בתוך מצור - הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים במלחמת העצמאות** (2004).
- ארנוולד משה, **מצור בתוך מצור: הר הצופים במלחמת העצמאות** (2010).
- בנדמן יונה, **מתי מפנים את ירושלים? העימות בין הדרג הצבאי לנציב העליון בסוגיית הפינוי מירושלים** (2005).
- בוגנר נחום, **מחשבה צבאית ב'הגנה': יוחנן רטנר, יהושע גלוברמן, יצחק דובנו** (1998).
- בוגנר נחום, **ספינות המרי: ההעפלה 1945 – 1948** (1993).
- בן-דוד יהודה, **ה'הגנה' באירופה** (1995).
- בר-און מרדכי וחזן מאיר (עורכים), **אזרחים במלחמה: קובץ מחקרים על החברה האזרחית במלחמת העצמאות** (2010).
- בר-און מרדכי, **גבעתי כמו כולם: גדוד 55 במלחמת העצמאות** (2009).
- בר-און מרדכי וחזן מאיר (עורכים), **עם במלחמה: קובץ מחקרים על החברה האזרחית במלחמת העצמאות** (2006).
- בר-און מרדכי, **"זכרון בספר": ראשיתה של ההיסטוריוגרפיה הישראלית של מלחמת העצמאות 1948 - 1958** (2001).
- בר-און מרדכי וחזן מאיר (עורכים), **פוליטיקה במלחמה: קובץ מחקרים על החברה האזרחית במלחמת העצמאות** (2014).

- ברזנר עמיעד, **ניצני שריון** (1995).
- ברזנר עמיעד, **הנגב בהתיישבות ובמלחמה: המאבק על הנגב 1941-1948** (1994).
- ברנר אורי, **לצבא יהודי עצמאי: הקיבוץ המאוחד בהגנה 1939 - 1945** (1985, אזל).
- ברנר אורי, **נוכח איוס הפלישה הגרמנית לארץ ישראל 1940 - 1942** (1981, אזל).
- ברנר אורי, **הקיבוץ המאוחד בהגנה 1923 - 1939** (1980, אזל).
- גולן שמעון, **מרות ומאבק בימי מרי** (1988).
- גופר חיים, **שיבולים שבחרב: היאחזויות הפלמ"ח בגליל העליון 1945 - 1946**.
- גופר חיים, **המשמר על החוף: תולדות 'משמר החופים' מלחמת העולם השנייה** (1995).
- גופר חיים, **בלילות חשוכי כוכבים: סיפור 'החוליה' שהבריחה עולים מגבולות הצפון** (1993).
- גרנית-הכהן ענת, **אשה עבריה אל הדגל - נשות היישוב בשירות הכוחות הבריטיים במלחמת העולם השנייה** (2011).
- דגן שאול, **הפ"ש: פלוגות השדה של ארגון ה'הגנה'** (1995, אזל).
- דגן שאול, **תוכנית הצפון: טוברוק-חיפה-מוסה דאג, הערכות ארגון ה'הגנה' מול סכנת פלישתם של כוחות גרמניה הנאצית לארץ ישראל במלחמת העולם השנייה 1940 - 1942** (1994).
- דגן שאול, **פל"הייב - בדווים בפלמ"ח בימי תש"ח** (1993).
- דואר יאיר, **לנו המגל הוא חרב, א-ב** (1992).
- הרשקו צילה, **ההולכים בחושך יראו אור: הרזיסטנס היהודי בצרפת, שואה ותקומה 1940 - 1950** (2003).
- זהר אברהם, **הקומנדו הימי בפלמ"ח: ספור ה'חוליה', יחידת החבלה הימית בפל"ם והחבלה הימית ב'הגנה' 1939 - 1949** (1994).
- זהר אברהם, **חשמל מתוך האש: חברת החשמל וה'הגנה' 1920 - 1948** (1994, אזל).
- טל אליעזר, **מבצעי חיל הים במלחמת העצמאות** (2002), הוצאה שניה מורחבת בשיתוף עמותת ידידי חיל הים).
- יחיעם ויץ (עורך), **פלמ"ח - שתי שיבולים וחרב** קובץ מאמרים (2000).
- יפהר משה, **פלוגות הפלמ"ח באיטליה (מצ"ב) תש"ו-תש"ז** (1993).
- כהן גמליאל, **המסתערבים הראשונים: ספורה של המחלקה הערבית של הפלמ"ח** (2002).
- כהן-שני שמואל, **בנעלים מאובקות ובעניבה: המהלכים הצבאיים והמדיניים לסיומה של מלחמת העצמאות** (2002).

לפן אסא, הש"י - שירות הידיעות: שורשיה של קהילת המודיעין הישראלית (1997אזל).

מיכלסון בני, מלצר אפי, **מלחמת ששת הימים: סיכום סמינר "סוגיות בביטחון ישראל 1996"**.

מן ניר, **שרונה בשנות המאבק 1939 – 1948** (2009).

מן ניר, **הקריה בשנות כינונה 1948 – 1955** (2012).

מסר עודד, **תוכניות אופרטיביות של ה'הגנה' 1937 – 1948** (1996).

מרקוביץקי יעקב, **גחלת לוחמת, גיוס חוץ לארץ במלחמת העצמאות** (1995).

מרקוביץקי יעקב, **בכף הקלע של הנאמנויות 1908-1918, בני היישוב בצבא התורכי** (1995).

מרקוביץקי יעקב, **היחידות היבשתיות המיוחדות של הפלמ"ח** (1989).

נאור משה, **בחזית העורף: תל אביב והתגייסות היישוב במלחמת העצמאות** (2009).

נדב דני, **הלוך בשבי: סיפורם של השבויים העבריים במלחמת העצמאות** (1997).

עופר פנחס, **אויב ויריב: התנועה הציונית והיישוב בין ערבים לבריטים**, 1929 – 1948 (2001).

ערן יצחק, **הסיירים** (1994, אזל).

פטישי חנוך, **מחתרת במדים – ההגנה בצבא הבריטי 1939 – 1946** (2006).

פעיל מאיר, זהר אברהם, **פלמ"ח: פלוגות המחץ של ה'הגנה' 1941 – 1949** (2008).

פעיל מאיר, זהר אברהם, **הפלמ"ח הימי - פל"ים** (2001).

פעיל מאיר, רונן עזריאל, **קרע בתש"ח, מאבקי כוח בצמרת** (1991).

צור זאב, **ההתיישבות וגבולות המדינה** (1980, אזל).

קדיש אלון (עורך), **מלחמת העצמאות, תש"ח-תש"ט, דיון מחודש** (2004, קובץ מאמרים בשני כרכים).

קדיש אלון, **לנשק ולמשק - ההכשרות המגויסות בפלמ"ח** (1995).

קורן דוד, **הנח"ל - צבא עם ערך מוסף** (1997).

קורן דוד, **הגדנ"ע מה'הגנה' לצה"ל** (1995).

קורן דוד, **מול היס הכבד: חברת האשלג וה'הגנה'** (1991, אזל).

קורן דוד, **קשר נאמן: הדרוזים וה'הגנה'** (1991).

קורן דוד, **ה'הגנה' על סדום 1934 – 1948** (1989).

קורן דוד, **הטבח בבתי הזיקוק והבטחון במקומות עבודה מעורבים בחיפה - תש"ח (1988)**.

קורן דוד, **הגליל המערבי במלחמת העצמאות (1988, אזל)**

רוזן דורון, **בעקבות האוצר האמריקאי: פעילות ה'הגנה' בארצות הברית 1945 – 1949 (2008)**

ריבלין גרשון ועליזה, **זר לא יבין: כינויי סתר ביישוב היהודי בארץ ישראל (1988, אזל)**.

שירן אסנת, **נקודות עוז: מדיניות ההתיישבות בזיקה ליעדים פוליטיים וביטחוניים בטרם מדינה ובראשיתה (1998)**.

שפי יגאל, **סיכת מס-מס (1991, אזל)**.

שפיגל יאיר, **על המשמר: "השומר הצעיר" במערכות ההגנה והביטחון 1920 – 1947 (2010)**.

שריג גבי, **מנרה, בגבול הצפון 1943 – 1949 (1990)**.

שריג גבי, **הגדעונים באוניות ההעפלה (1988)**.

שנתון העמותה 'עלי זית וחרב'

כרך א: מקורות ומחקרים בגנזי ההגנה
עורך: גרשון ריבלין, תשנ"א (1990)

כרך ב: מקורות ומחקרים בגנזי ההגנה
עורך: גרשון ריבלין, תשנ"ב (1992)

כרך ג: מדיניות מלחמה מדיניות שלום: סוגיות בתולדות הביטחון של היישוב היהודי ומדינת ישראל
עורך: מוטי גולני, תש"ס (1999)

כרך ד: חומת מגן, שמונים שנה לארגון ה'הגנה'
עורך: דני הדרי, תשס"ב (2002)

כרך ה: אל מול האתגר הערבי
עורך: דני הדרי, תשס"ד (2004)

כרך ו: יהודים וערבים במאבק על ארץ ישראל, מחקרים ותעודות
עורכת אסנת שירן, תשס"ו (2006)

כרך ז: הזירה הימית מראשית ההעפלה עד ראשית המדינה בשנים 1934–1949, מחקרים ותעודות
עורכת: אסנת שירן, תשס"ז (2007)

כרך ח: מלחמה בת 60: שיחות, מחקרים ומקורות על מלחמת העצמאות
עורכת: אסנת שירן, תשס"ח (2008)

כרך ט: "והאנגלי אז בארץ": עיונים בפן הביטחוני של תקופת המנדט בארץ ישראל
עורך: ניר מן, תשס"ט (2009)

כרך י: אשת חיל עבריייה: מחקרים על תרומת נשים ביישוב ובמדינה למאמץ המלחמתי
עורך: ניר מן, תש"ע (2010)

כרך י"א: קו התלם: עיונים בתפיסות ההתיישבות האיסטרטגית ביישוב העברי
עורך: ניר מן, תשע"א (2011)

כרך י"ב: עמוד האש: עיון מחודש במבצעים מתקופת המערכה לעצמאות
עורך: ניר מן, תשע"ב (2012)

כרך י"ג: ירושלים: עיונים במערכה על העיר במלחמת העצמאות
עורך: ניר מן, עורך אורח: איתמר רדאי, תשע"ג (2013)

כרך י"ד: משטרת ארץ ישראל: עיונים בתולדות המשטרה בתקופת המנדט הבריטי
עורך: ניר מן, תשע"ד (2014)

הערה: כרך י' כולל רשימת המאמרים בכל הכרכים שלפניו.

חברות בסדרת 'עצמאות' שפורסמו עד עתה,

מספרה	נושא החוברת
	אוגדן – מבוא לסדרה
1	השיירות לירושלים במרס 1948
2	מאבק יישובים נגד הפלישה המצרית ב'ציר החוף'
3	הגליל המערבי, מבצע 'בן עמי' וכיבוש עכו
4	הל"ה, מחלקת ההר והמבצע לזכרם אזל
5	משמר-הירדן, בלימת הצבא הסורי בגליל המזרחי
6	חוליקאת, פריצת הדרך לנגב במבצע 'זואב'
7	צינור המים לנגב: 'המים נוסעים דרומה'
8	עליית 11 היישובים בנגב
9	מבצע 'משה', כיבוש באר שבע
10	קרב עוג'ה אלחפיר (ניצנה) במבצע 'חורב'
11	מאבק התחבורה במבואות תל אביב אזל
12	הקרבות בגזרת סג'רה-לוביה
13	קרבות רמת יוחנן, התקפת הגדוד הדרוזי בודדים
14	המערכה על צפת בודדים
15	מעורבות האו"ם במלחמת העצמאות אזל
16	מבצעי 'בן נון', בלימת הצבא הירדני בלטרון אזל
17	מבצע 'פלשת', בלימת הצבא המצרי בגשר 'עד הלום'
18	המערכה על יפו
19	מלחמת הרובע היהודי, חלק א' (עד אמצע מאי 1948)
20	מלחמת הרובע היהודי, חלק ב' (מאמצע מאי 1948)
21	מבצע 'קלשון' אזל
22	מבצע 'ברוש' באצבע הגליל אזל
23	ההיבט המדיני – הכרזת העצמאות אזל
24	גשר, בלימת הצבא העיראקי והירדני אזל
25	אירועים ראשונים בחזית הצפון
26	טבריה
27	דיר טאריף וקולה, מבצע דני צפון
28	הקסטל
29	ניצנים

מחקרים שלא פורסמו או פורסמו כמאמרים (נמצאים בארכיון יד טבנקין, בסמינר אפעל)

- משרות הקשר ב'הגנה' לחיל הקשר בצה"ל / גבי שריג.
- הנוער העובד וה'הגנה' / יחזקאל אבנרי.
- הבודווים - בעיות הביטחון ומלחמת העצמאות / ד"ר מוחמד סועאד.
- קבוצות שיתופיות קדם יישוביות ב'הגנה' 1921 - 1948 / דן יהב.
- ההסברה ב'הגנה' 1939 - 1948 / ד"ר צפריה דין.
- מאמצי ישראל להגיע להסדרים מדיניים עם שכנותיה לאחר הניצחון הצבאי במלחמת העצמאות 1949 - 1952 / ד"ר שאול זיתוני. פורסם כספר בהוצאת צ'ריקובר.
- המלחמה הישראלית-מצרית 1948 / ד"ר דוד טל – פורסם כמאמר בקובץ **מלחמת העצמאות תש"ח-תש"ט: דיון מחודש**.
- השיירות לנגב במחצית הראשונה של מלחמת העצמאות / שפרה דון-יחיא.
- ה'הגנה' בעיני הערבים / ד"ר שרה אוסצקי-לור וד"ר מוצטפא כבהא. פורסם כמאמר **בעלי זית וחרב**.
- הלוגיסטיקה במעבר מה'הגנה' לצה"ל / פרופ' רולנד אלוני.
- ה'הגנה' בצפון / דני הדרי. פורסם כמאמר בקובץ **מלחמת העצמאות תש"ח-תש"ט: דיון מחודש**.
- שיקולים פוליטיים בעיצוב האסטרטגיה הישראלית במלחמת העצמאות / חגי סבוראי.
- עמק הירדן במערכה 1948 / אסף אגין.
- המוסדות הפוליטיים ביישוב וה'הגנה' / ד"ר עמיר בר-אור. פורסם כמאמר בקובץ **מלחמת העצמאות תש"ח-תש"ט: דיון מחודש**.
- הכוחות הערבים הבלתי סדירים בירושלים ב-1948 / ד"ר איתמר רדאי. פורסם בשם: מנבי סמואל לימבצע קלשון, **עלי זית וחרב**, כרך ו.
- חברי 'הגנה' בכלא ובמעצרים / ד"ר לאה טייכר.
- העורף בתפיסת הביטחון של ישראל – 1948 - 1956. / ד"ר אבי ביצור.
- צבא ומרחב במדינת ישראל – 1947-1956 / ד"ר עמירם אורן.
- דימוי האויב הערבי 1947-1956 / ד"ר ישראל בן-דור.
- נשים ומגדר ב'הגנה' / ד"ר דגנית דוידי – בוני.
- הנוטרות כפן של ה'הגנה' / חיים גופר.

- פינוי הצבא הבריטי / ד"ר יונה בנדמן (חלק א' הסתיים חלק ב' בעבודה).
- עזה תחילה – המאבק על רצועת עזה בשנים 1948-1956 / ד"ר שמואל כהן שני.
- המלחמה בין הקהילה היהודית והפלסטינית מ-29 בנובמבר 1947 ועד לפלישת צבאות ערב : חזית התיכון כמקרה בוחן / ד"ר שמריהו בן-פזי.
- ביבליוגרפיה מוערת של ה'הגנה' / ד"ר מרים שפירא (בשיתוף עם אונ' בר אילן).
- מקומם של שיקולים מוסריים בפעולת כח המגן העברי וביטויים בפועל בשנים 1920-1949 / ד"ר גילי חסקין.
- פינוי אוכלוסייה לא לוחמת במלחמת העצמאות / ד"ר נורית כהן-לוינובסקי. פורסם בקובץ עם במלחמה.

מחקרים בעבודה או שהסתיימו ועומדים להתפרסם

- בין שתי ערים : הלוחמים, המוסדות והקהילה הערבית פלסטינית בירושלים ויפו – דצמבר 1947 – מאי 1948 / ד"ר איתמר רדאי.
- כרוניקה של שלב הבלימה בירושלים 8 במאי – 6 בנובמבר 1948 / ד"ר משה ארנוולד.
- מערכת השיפוט של צה"ל במלחמת העצמאות / ד"ר ענת שטרן.
- חברה אזרחית מתגייסת / ד"ר פולה קבלו.
- תל אביב במעבר מהמנדט הבריטי למדינת ישראל, תוך כדי מלחמה / ד"ר חיים פיירברג.
- 'סולל בונה' וה'הגנה' / ד"ר דורון רוזן.
- המגזר הדתי-חרדי במלחמת העצמאות / ד"ר משה ארנוולד.
- משמר העמק בקרבות מלחמת העצמאות / ד"ר עמירם אזור.
- המגזר האזרחי ב'הגנה' / ד"ר חיים פיירברג .
- הקיבוץ המאוחד במערכות הביטחון וההתיישבות / ד"ר זאב זיוון.
- ייצוגן של נשים לוחמות בתערוכות שהוצגו בישראל בעשור האחרון / לבבי ניצה.
- מול גבולות עוינים – קובץ הרצאות שנשא בסמינר על העשור הראשון למדינת ישראל (בניהולו של זהר אברהם) / ד"ר מרדכי בר-און